

Pénzügyi válság a sportban

MEGTÉRÜLÉS Dénes Ferenc közgazdász szerint először a létesítményhelyzetet kell javítani

HOROG LÁSZLÓ
horog.laszlo@pht.hu

Egyetemi tanár, néhány évvel ezelőtt államtitkárként dolgozott, bábáskodott futballklubok megvásárlásánál, a pénzügyi folyamatok normális mederbe terelésénél. Az első számú hazai sportközgazdásznak számít. Meggyőződése, a földgolyót megrengető pénzügyi válság a világ sportjában is érezteti hatását.

– A megszorító intézkedések a sportban is lecsapódnak, ugyanis a drukker számára a sporteseményre járás olyan szükséglet, amiről viszonylag könnyedén lemond. Ha a háztartásban kevesebb a pénz, a szórakozásra érhetően kevesebbet fordítanak. Tehát kevesebb a bejövő pénz a szurkoló oldaláról. Becslések szerint a magyar sportpiac 130–140 milliárdos, ennyi pénz mozog benne évente, felét a háztartásokból érkező összegek – sportolásra, sportesemények megtekintésére és sportfoglásokra költött pénzek – állják, a vállalkozói szférából szerintem 15–17 milliárd áramolhat be – kezdi **Dénes Ferenc**.

– Néhány szót a mögötünk hagyott olimpiáról. Nemrég közölte a NOB első embere, Jacques Rogge, hogy Peking nem ért véget, csak pár év múlva fog, mivel sok doppingmintát egy új eljárással a közeljövőben ismét átvizsgálnak. Lehetnek még meglepetések.

– A fiam azt mondta, amikor meghallotta, hogy újrazvizsgálják a mintákat: lehet, hogy ez lesz minden idők egyik legjobb magyar szereplése... En kifejezetten rossznak tartom a jelenlegi ellenőrzési rendszert. Ugyanis az antidopping harc háborús pszichózist kelt, nem tesz jót a sportolóknak. A tiltott szerekkel élőket meg kell büntetni, de túlzott a fenyegetettség, indokolatlannak érzem, hogy hónapokra előre be kell jelenteni, hogy egy adott órában merre jár, mit csinál a sportoló. Ez abszurd, újra kellene

gondolni. A téli olimpián, Torinóban egy sífutóedzőt krimiszerű eszközökkel, autóval üldöztek. Ez rémálom.

– Azt mondják, biztosan létezik valami csodaszor, amit csak kevesen ismernek. Mivel nem ismerik a készítményt, az ellenőrök egyelőre nem is tudják kiszűrni.

– Az a véleményem, ha a NOB és a doppingellenes ügynökség, a WADA valakinek a mintájára a verseny után ráütötte a pecsétet, hogy minden rendben, akkor az illető a győztes. Ha utólag, hét év múlva találnak valamit, s ezért elmeszelik, az egyrészt sportszerűtlen, másrészt méltánytalan. Ha találnak valamit fél évtizeddel később, visszamenőleges hatállyal megbüntetni valakit nem túl ízléses. Ugyanis amikor megvizsgálták, az általa szedett anyag még nem volt dopping, s ez a lényeg. A túlzott üldözéssel gyakorlatilag tönkretették a világ egyik legjópofább kéreklőversenyét, a Tour de France-ot, ahol befejeződik a verseny, mégsem tudja senki, hogy valójában ki is nyert... Lassan ott tartunk az olimpián is, hogy nem tudjuk, ki az első. Ott van *Cseh Laci*, aki három ezüstöt nyert, de lehet, pár év múlva kiderül, három aranyérme van. De ő a medencében háromszor vesztett.

– Ön nem titkolja, a futball a kedvence. Jelenleg ott sem rózsás a helyzet, az angol fo-

A magyar sportnak ott van esélye sikerekre, ahol nincs jelentős tőkekoncentráció

ciban pokoli pénzek mozognak, igaz, nemrég derült ki, a tartozások is horribilisak.

– Az angol és az amerikai futball a nagy szerelmem. Az angol fociban valóban nagyok a tartozások, ugyanis ha a futballt vesszük alapul, a világ egyik leghatalmasabb klubját, a Manchester Unitedet hitelből vásárolták meg az amerikai tulajdonosok. Egy ilyen nyereséges óriásvállalat megvétele érhetően nem megy készpénzből, hanem banki fi-



FOTÓ: A SZERZŐ ÉS ARCHÍV

A Manchester United játékosai ünnepelnek a tróféával a győztes BL-döntő után a Luzsnyiki stadionban. Kis képünkön Dénes Ferenc

nanszírozással. A könyvekben valóban nagy adósságlomány szerepel, de ez nem a működésből fakad, hanem a vásárlásból. Az MU talán a legsikeresebb, legjövődelműbb vállalkozása a világ sportiparának, eddig vígan ki tudták fizetni az esedékes törlesztőrészeket, sőt, a Glazer család gyorsítani akarja a törlesztést. Ugy gondolom, a pénzügyi problémák tekintetében nem a szigetországot kell igazán féltetni, az olasz vagy a spanyol futballnak sokkal rosszabbak a kilátásai. Az angoloknál üzleti alapokon, sikeresen működik, ám miután a világnak nemcsak a sportja, minden szegmense válságba került vagy kerül, ezért a recesszió a focit is érinti.

– Igaza lehet, hiszen angol klubnál elképzelhetetlen, hogy valaki ne kapjon fizetést, viszont Olaszországban és Spanyolországban akad rá példa. Néhány szót a magyar fociról is. Miután kis lélekszámú, szerényebb anyagi bázissal rendelkező társa-

dalom vagyunk, szinte lehetetlen, hogy felzárkózzunk az igazán nagyokhoz.

– Az egyik jön a másikkal: amennyi pénzed van, olyan eredményt érsz el. Hosszabb távon ez következik, persze, egy-egy meccsen bármi megtörténhet, Dávid megverheti Góliátot. De három év távlatában csak a tőkeerős egyesület lehet sikeres. Nemrég mesélte egyik polgármesterünk, bármely sportágban képes bajnokcsapatot építeni, ez csak pénzkérdés. A sport és a gazdaság összefüggését ő így látja. A helyzet nem ennyire egyszerű, de folyamatosan csak a gazdagok maradnak a csúcson, ez nyilvánvaló. A magyar sportnak ott van esélye nemzetközi sikerekre, ahol nincs jelentős tőkekoncentráció. Ahol több a pénz, ott csökkennek az esélyeink.

– Tehát termelő üzletágként nem csak a focit, egyetlen sportágat sem kezelhetünk sem most, sem később.

– A kérdés az, a tulajdonosnak mi éri meg és mi nem. Ha itthon a futballistafizetések száz forint körül mozognának, nyereségesek lennének a

futballvállalkozások. Ez persze nem lehetséges. A magyar fociban a fizetések az utóbbi évekhez képest érzésem szerint normális szintre szelídültek, még sincsenek összhangban a bevételek és a kiadások. Akad egy minimumszint, amit feltétlenül ki kell fizetni, a játékos egy bizonyos összeg alatt nem kergeti a labdát, hanem máshoz kezd. A megoldást azt jelenti, ha több ezres nagyságrendben megjelennek a nézők, akik piaci áron veszik a jegyet. A piaci ár alatt 3–4000 forintos tikketeket értek, de itt még nem tartunk. A jegybevétel a jól működő futballtársadalmakban a jelentős klubok költségvetésének 20–30 százaléka, a kisebbeknél, a Premiershipben elérheti az ötven százalékot is, ami óriási tétel. De túl a bevételi részen, kifejezi egy jelentős közösség támogatását, ami felkelti a média érdeklődését, hiszen tele stadionból jobb közvetíteni, mint üresből. Ha van tévé, van szponzor is, hiszen mindenki azt támogatja szívesen, amit szeretnek az emberek. Tehát ha van néző, van minden. A nejem azt mondja, üres étterembe nem megyünk

be, inkább várunk az asztalra egy népszerű egységben. Én nem vagyok híve az állami beavatkozásoknak, ám úgy érzem, az államnak be kell avatkoznia.

– Szálljon be a működési költségekbe?

– Nem, a létesítményhelyzetet javítsa. Nem csak a fociban, a helyszínek más sportágakban is sok helyen alkalmatlanok arra, hogy az emberek jól érezzék ott magukat. Amikor hanyatlóban volt a moziipar, megépítették a modern filmszínházakat, ahol kényelmesek az ülések, látványos a képi és hangtechnika, a néző bemegy, mert többet kap, mint ha otthon ülne a tévé előtt. Ez csak az egyik oldal, nyilván a játékos és az edző azt mondja, hogy rengeteget dolgozik. De lehet, hogy ennél is több kell. Olyan időket élünk, ahol meg kell termelnünk a saját bevételünket.

– A hazai sportvezetés meg a drukkerok egy része ötkarikás álmokat, mondhatni lázálmodat kerget, hogy rendezzünk olimpiát. Önnek mi a véleménye egy

NÉVJEGY

Dénes Ferenc

- Született: 1962. október 8., Marcali
- Családi állapota: nős, gyermekei Ábel és Judit
- Iskolai végzettsége: közgazdaságtudományi egyetem, tervgazdaságtant, később szociológiát tanult, 1999-től 2002-ig az Ifjúsági és Sportminisztérium sportügyekért felelős helyettes államtitkárként dolgozott, jelenleg sportközgazdász
- Kedvenc sportolója: Michael Jordan, Wayne Rooney, Tom Brady
- Kedvenc író: Márai Sándor, Krúdy Gyula
- Kedvenc színész: Jack Nicholson, Robert De Niro
- Kedvenc zenész: Bruce Springsteen
- Kedvenc étel: rántott hús, csülök pékné módra

esetleges budapesti játékokról? De említhetnénk a foci-Eb rendezését is, az utóbbi évtizedben rendre pályáztunk és alul is maradtunk.

– Én mint a sportot és a futballt nagyon szerető ember, nyilván szeretnék nagy, hazai rendezvényeket. Mindhárom Eb-pályázatunkkal kapcsolatban voltam, a legutóbbi pályázatnál főállásban dolgoztam.

– Nem kaptunk egy szavazatot sem.

– Ezt nem hoznám összefüggésbe a saját szerepvállalással... Nagyon nehéz feltételeknek kell megfelelni egy futball-Európa-bajnokság kapcsán, gondolok itt a stadionokra, szálláshelyekre, egyebekre. Ha nekem kellene erről döntenem felelős politikusként vagy gazdasági szakemberként, százszor, ezerszer meggondolnám, hogyan is szavazzak. Sok szempontból jó lenne, például a nemzeti öntudatnak, közben az utóhasznosítás komoly gondokat vetne fel. A létesítmények nagyon sokba kerülnek, továbbá a jelenlegi, rendkívül nehéz gazdasági helyzetben a megtérülés erősen kérdéses.